
April 2025

Redegørelse om behandling af klagesager fra Seniorpensions- enheden 2024

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 man-tirs og tors-fre kl. 9-15. Onsdag lukket

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-479-2

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	FORORD	4
KAPITEL 2	SAMMENFATNING	5
	Nøgletal 2024	6
	Tal og Tendenser	7
KAPITEL 3	ANKESTYRELSENS SAGER OM SENIORPENSION	8
	Tilgang af sager	8
	Afsluttede sager	8
KAPITEL 4	REALITETSBEHANDLEDE SAGER OM SENIORPENSION	11
	Udfaldet af realitetsbehandlede sager	11
	Stadfæstelser	13
	Hjemvisninger	19
	Ændringer	27
	Tendenser og udvikling i sagerne om seniorpension	30
KAPITEL 5	KRITIK AF FORMELLE FEJL I SAGSBEHANDLINGEN	31
	Kritik af formelle fejl i Seniorpensionsenhedens sagsbehandling	31
	Kritik fordelt på kritikemneord	32
BILAG 1	ANKESTYRELSENS PRINCIPMEDDELELSE OM SENIORPENSION	36

KAPITEL 1

Forord

Seniorpension blev indført som en ny type pension pr. 1. januar 2020.

Ved indførelsen af seniorpension blev Seniorpensionsenheden oprettet som en ny myndighed og som en selvejende institution under ATP. Seniorpensionsenheden har været den kompetente myndighed på området siden 1. januar 2021.

Seniorpensionsenhedens afgørelser om retten til seniorpension kan påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg. Sagerne behandles efter § 59 a i retssikkerhedsloven.

Efter § 10 i lov om Seniorpensionsenheden skal Ankestyrelsen én gang årligt udarbejde en redegørelse om sagsbehandlingen i Seniorpensionsenheden på baggrund af de sager, der indbringes for Ankestyrelsen. Redegørelsen skal indeholde statistik, der kan belyse kvaliteten af de indbragte sager og beskrive tendenser i sagsbehandlingen.

Ifølge lovbemærkningerne¹ skal redegørelsen bl.a. indeholde oplysninger om de overordnede tendenser i sagerne, en gennemgang af udvalgte sager samt oversigter med statistik, f.eks. over antal indkomne og afgjorte sager, udfaldet af de realitetsbehandlede sager og eventuel kritik i sagerne, der kan belyse karakteren af formelle og materielle sagsbehandlingsfejl.

Redegørelsen afgives på baggrund af de sager, der indbringes for og afsluttes af Ankestyrelsen som administrativ klageinstans i løbet af året.

Datagrundlaget i redegørelsen bygger på udtræk fra Ankestyrelsens interne journalsystem på f.eks. journalnumre, afgørelseskoder og emneord.

Det er fjerde gang Ankestyrelsen udarbejder en årlige redegørelsen om behandling af klagesager fra Seniorpensionsenheden.

Redegørelsen offentliggøres elektronisk på Ankestyrelsens hjemmeside.

¹ Forslag til Lov om Seniorpensionsenheden, 2019/1 LSF 184

KAPITEL 2

Sammenfatning

Redegørelsen handler om Ankestyrelsens behandling af klagesager om seniorpension fra Seniorpensionsenheden i 2024. Redegørelsen indeholder statistik over indkomne og behandlede sager om seniorpension.

Klagesagerne om seniorpension, der blev afgjort i 2024, er opgjort i forhold til, om sagerne har været realitetsbehandlet i Ankestyrelsen eller f.eks. afvist på grund af overskridelse af klagefristen.

Redegørelsen har fokus på udfaldet af de realitetsbehandlede sager, herunder særligt de sager, som Ankestyrelsen har omgjort, det vil sige hjemvist eller ændret. I den forbindelse beskriver vi også nogle af de konkrete sager.

Redegørelsen indeholder også en opgørelse over antallet af sager, hvor Ankestyrelsen har udtalt kritik af formelle sagsbehandlingsfejl - uanset om Seniorpensionsenhedens afgørelse blev stadfæstet, hjemvist eller ændret af Ankestyrelsen. Det fremgår af redegørelsen, hvilke kritikpunkter, der hovedsageligt har været tale om i de enkelte sager, og hvordan kritikken fordeler sig på de enkelte udfald af sagerne.

Derudover sammenligner vi i redegørelsen også nøgletallene for 2024 med nøgletallene fra 2023. Vi ser på, om der er sket en udvikling i Seniorpensionsenhedens behandling af sager om seniorpension i 2024 i forhold til 2023.

Sammenligner man nøgletallene for 2024 med nøgletallene for 2023, er der et øget antal hjemvisninger og ændringer i 2024. Størstedelen af disse omgørelser skyldes, at Ankestyrelsen har modtaget nye væsentlige oplysninger under sagens behandling. Derudover har en byretsdom fra april 2024 haft betydning for vurderingen af borgerens arbejdsevne. I nogle af de påklagede sager forelå dommen ikke på det tidspunkt, hvor Seniorpensionsenheden traf afgørelse i sagerne. Enheden havde derfor ikke mulighed for at inddrage byretsdommen i sagsbehandlingen. Herudover er en række sager omgjort af andre årsager, f.eks. fordi oplysningsgrundlaget har været for utilstrækkeligt til at kunne træffe afgørelse i sagen.

NØGLETAL 2024

INDKOMNE SAGER:

- Ankestyrelsen modtog i 2024 i alt 1.181 klagesager om seniorpension.

AFSLUTTEDE SAGER:

- Ankestyrelsen afsluttede i alt 1.242 sager om seniorpension.
- 1.138 af de i alt 1.242 afsluttede klagesager fra Seniorpensionsenheden blev realitetsbehandlet, mens 104 sager, svarende til 8,4 procent, blev afvist eller bortfaldt, f.eks. fordi klagefristen var overskredet.

REALITETSBEHANDLEDE SAGER:

- 851 af de realitetsbehandlede sager fra Seniorpensionsenheden blev stadfæstet, 241 blev hjemvist og 46 blev ændret. Det giver en stadfæstelsesprocent på 74,8 og en omgørelsesprocent på 25,2.

PÅTALE AF SAGSEBEHANDLINGSFEJL:

- Der blev påtalt formelle sagsbehandlingsfejl i 170 af de realitetsbehandlede sager svarende til 14,9 procent.
- Fejlene fordelte sig på 51 af de stadfæstede sager, 76 af de hjemviste sager, og 43 af de ændrede sager.
- I 75 sager blev der udtalt kritik af, at Seniorpensionsenheden ikke havde overholdt sagsbehandlingsfristen på seks måneder, hvoraf genvurderingsfristen på fire uger i en ud af de 75 sager heller ikke var overholdt.
- I 92 af sagerne blev der registreret kritik for et mangelfuldt oplysningsgrundlag, hvoraf der i 10 af sagerne også blev registeret kritik for en mangelfuld begrundelse.
- I yderligere syv sager blev der registreret kritik for begrundelsen.

TAL OG TENDENSER

I 2024 modtog Ankestyrelsen 864 færre klagesager om seniorpension fra Seniorpensionsenheden i forhold til i 2023. Ankestyrelsen afsluttede 400 færre sager om seniorpension i 2024 sammenlignet med 2023.

Andelen af sager, hvor Ankestyrelsen stadfæstede Seniorpensionsenhedens afgørelse, er faldet fra 94,6 procent i 2023 til 74,8 procent i 2024. Andelen af sager, hvor Ankestyrelsen har hjemvist eller ændret enhedens afgørelse, er dermed steget fra 5,4 procent i 2023 til 25,2 procent i 2024.

I 14,9 procent af sagerne i 2024 registrerede Ankestyrelsen kritik af formelle sagsbehandlingsfejl mod 2,1 procent af sagerne i 2023. Det er således en stigning på 12,8 procentpoint i omfanget af sager med kritik af formelle sagsbehandlingsfejl fra 2023 til 2024.

Nøgletallene viser dermed både en stigning i omgørelsesprocenten og en stigning i andelen af sager, hvor Ankestyrelsen registrerede kritik af formelle sagsbehandlingsfejl.

PRAKSIS-KOORDINERING

Ankestyrelsen har i 2024 holdt regelmæssige erfa-møder med Seniorpensionsenheden, hvor vi bl.a. har drøftet generelle faglige spørgsmål på området for seniorpension. Seniorpensionsenheden har også orienteret om den interne faglige praksiskoordinering i enheden og om praktiske forhold, herunder samarbejdet med bl.a. kommuner og interesseorganisationer.

Ankestyrelsen oplever fortsat et godt samarbejde med Seniorpensionsenheden med en konstruktiv dialog om faglige og praktiske spørgsmål. Seniorpensionsenheden er opmærksom på løbende at justere praksis som følge af Ankestyrelsens afgørelser.

KAPITEL 3

Ankestyrelsens sager om seniorpension

Kapitlet indeholder nøgletal over de klagesager om seniorpension, som Ankestyrelsen modtog og afsluttede i 2024.

Vi sammenligner også antallet af indkomne og afsluttede sager i 2024 med de tilsvarende tal for 2023.

TILGANG AF SAGER

Ankestyrelsen modtog i 2024 i alt 1.181 klagesager om seniorpension fra Seniorpensionsenheden.

Til sammenligning modtog vi i 2023 i alt 2.045 sager fra Seniorpensionsenheden.

Vi modtog således 864 færre sager fra Seniorpensionsenheden i 2024 i forhold til antallet af indkomne sager om seniorpension i 2023.

TABEL 3.1 – INDKOMNE SAGER DE SENESTE TO ÅR

År	Antal indkomne sager om seniorpension
2023	2.045
2024	1.181

Note: Data trukket pr. 20. februar 2025. Sagerne er inddelt efter den dato Ankestyrelsen har modtaget klagen, for genoptagede sager gælder genoptagelsesdatoen. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

AFSLUTTEDE SAGER

I 2024 afsluttede Ankestyrelsen i alt 1.242 sager om seniorpension.

I 2023 afsluttede vi 1.642 sager om seniorpension.

Ankestyrelsen afsluttede således 400 færre sager om seniorpension i 2024 i forhold til i 2023.

TABEL 3.2 – AFGJORTE SAGER DE SENESTE TO ÅR

År	Antal afgjorte sager om seniorpension
2023	1.642
2024	1.242

Note: Data trukket pr. 20. februar 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

Ud af de 1.242 klagesager om seniorpension, som Ankestyrelsen afsluttede i 2024, blev 1.138 sager realitetsbehandlet. Det vil sige, at Ankestyrelsen i de 1.138 sager tog stilling til, om Seniorpensionsenheden havde truffet en rigtig afgørelse efter reglerne om seniorpension i lov om social pension.

De resterende 104 afsluttede sager om seniorpension blev ikke realitetsbehandlet. Sagerne blev i stedet afvist eller bortfaldt. Det skyldtes f.eks., at klagefristen på fire uger var overskredet, eller at borgeren havde tilbagekaldt sin klage over Seniorpensionsenhedens oprindelige afgørelse.

REALITETSBEHANDLEDE OG AFVISTE SAGER

Ankestyrelsen opgør afsluttede sager i forhold til, om den enkelte sag er blevet realitetsbehandlet, eller om sagen er blevet afvist eller er bortfaldet.

At en sag er realitetsbehandlet betyder, at Ankestyrelsen har foretaget en materiel vurdering af, om den afgørelse, som førsteinstansen har truffet, er rigtig. Vi har altså set på, om Seniorpensionsenhedens afgørelse om afslag på seniorpension er rigtig ud fra reglerne om seniorpension i lov om social pension.

Hvis Ankestyrelsen derimod har afvist en sag om seniorpension, eller hvis en sag om seniorpension er bortfaldet, så har vi ikke taget stilling til, om selve afslaget på seniorpension har været korrekt. Vi har altså ikke realitetsbehandlet sagen.

En sag bliver typisk afvist, hvis klagefristen på fire uger ikke er overholdt. En sag kan endvidere bortfalde, hvis borgeren meddeler, at denne trækker sin klage tilbage.

TABEL 3.3 – AFSLUTTEDE SAGER OM SENIORPENSION I 2024

Afgjorte sager	Antal	Procent
Realitetsbehandlede sager	1.138	91,6 %
Afviste/Bortfaldne sager	104	8,4 %
I alt	1.242	100 %

Note: Data trukket pr. 20. februar 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

KAPITEL 4

Realitetsbehandlede sager om seniorpension

Kapitlet indeholder nøgletal over udfaldet af de realitetsbehandlede sager om seniorpension i 2024. Det vil sige, om Seniorpensionsenhedens afgørelser er blevet stadfæstet, hjemvist eller ændret.

Kapitlet indeholder også en beskrivelse af udvalgte sager inden for de enkelte udfald.

Vi sammenligner desuden nøgletallene for 2024 med 2023 og beskriver udviklingen i sagerne om seniorpension fra 2023 til 2024.

De realitetsbehandlede sager om seniorpension handlede primært om vurderingen af, om borgerens arbejdsevne var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i det seneste job. Derudover handlede mange af sagerne om, hvorvidt borgeren opfyldte betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet. En lille andel af sagerne handlede om henholdsvis tilkendelses-tidspunktet for en bevilget seniorpension, hvilende seniorpension, Seniorpensionsenhedens afslag på genoptagelse og målgruppen for seniorpension.

BETINGELSER FOR SENIORPENSION²

- Højst 6 år til folkepensionsalderen,
- Langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet på mindst 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse, og
- Varigt nedsat arbejdsevne til højst 15 timer i forhold til det seneste job.

UDFALDET AF REALITETSBEHANDLEDE SAGER

Ankestyrelsen stadfæstede 851 af de i alt 1.138 sager, som vi realitetsbehandlede i 2024. Det giver en stadfæstelsesprocent på 74,8.

² Lov om social pension, § 26 a, stk. 1 og 2

Af de i alt 1.138 realitetsbehandlede sager hjemviste Ankestyrelsen 241 sager, svarende til en hjemvisningsprocent på 21,2.

I 46 af de 1.138 realitetsbehandlede sager fra Seniorpensionsenheden ændrede Ankestyrelsen resultatet. Det svarer til en ændringsprocent på 4.

TABEL 4.4 – UDFALDET AF REALITETSBEHANDLEDE SAGER I 2024

	Antal	Procent
Stadfæstelse	851	74,8 %
Hjemvisning	241	21,2 %
Ændring	46	4 %
I alt	1.138	100 %

Note: Data trukket pr. 20. februar 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

Tabel 4.5. viser udviklingen i antallet af stadfæstede, hjemviste og ændrede sager fra 2023 til 2024.

Stadfæstelsesprocenten er faldet fra 94,6 procent i 2023 til 74,8 procent i 2024, og andelen af omgjorte sager er steget fra 5,4 procent i 2023 til 25,2 procent i 2024.

Andelen af stadfæstede sager fra 2023 til 2024 er således faldet samtidig med, at der er en stigning i andelen af omgjorte sager. Omgørelsesprocent i sager om seniorpension i 2024 er væsentlig højere end i 2023.

TABEL 4.5 – UDFALDET AF REALITETSBEHANDLEDE SAGER DE SENESTE TO ÅR

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal
2023	1.480	94,6 %	77	4,9 %	7	0,5 %	1.564
2024	851	74,8 %	241	21,2 %	46	4 %	1.138

Note: Data trukket pr. 20. februar 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

STADFÆSTELSE, HJEMVISNING OG ÆNDRING

- Når Ankestyrelsen **stadfæster** en afgørelse, betyder det, at Ankestyrelsen er enig i resultatet af Seniorpensionsenhedens afgørelse.
- Når Ankestyrelsen **hjemviser** en afgørelse til Seniorpensionsenheden, betyder det, at enhedens afgørelse ophæves, og at enheden skal behandle sagen igen og træffe en ny afgørelse.
- Når Ankestyrelsen **ændrer** en afgørelse, betyder det, at Ankestyrelsen ikke er enig i det resultat, som Seniorpensionsenheden er kommet frem til og sætter sin egen afgørelse i stedet.

STADFÆSTELSER

I 2024 stadfæstede Ankestyrelsen 74,8 procent af Seniorpensionsenhedens afgørelser i de realitetsbehandlede sager om seniorpension.

De stadfæstede sager handlede primært om vurderingen af, om borgerens arbejdsevne varigt var nedsat til højst 15 timer om ugen. Derudover handlede mange af sagerne om, hvorvidt borgeren opfyldte betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet (beskæftigelseskravet). En lille andel af de stadfæstede sager handlede om henholdsvis tilkendelsestidspunktet for en bevilget seniorpension, hvilende seniorpension, Seniorpensionsenhedens afslag på genoptagelse og målgruppen for seniorpension.

Beskæftigelseskravet

De sager, hvor Seniorpensionsenheden havde givet afslag på seniorpension med henvisning til, at borgeren ikke opfyldte beskæftigelseskravet, omhandlede enten sager, hvor borgeren havde under 20 års fuldtidsbeskæftigelse eller sager, hvor borgeren havde mellem 20 og 25 års fuldtidsbeskæftigelse.

I de sager, hvor Seniorpensionsenheden havde opgjort borgerens fuldtidsbeskæftigelse til under 20 år, skulle Ankestyrelsen alene tage stilling til, om borgeren havde dokumenteret eller sandsynliggjort yderligere tilknytning til arbejdsmarkedet end den af Seniorpensionsenheden opgjorte beskæftigelse.

Ved vurderingen af om hidtidig tilknytning til arbejdsmarkedet var dokumenteret eller sandsynliggjort indgår f.eks. oplysning-

ger fra ATP om indbetalte ATP-bidrag for beskæftigelse, oplysninger fra skattemyndighederne om arbejdsindkomst, ansættelseskontrakter, lønsedler eller lignende oplysninger fra arbejdsgivere herunder udenlandske arbejdsgivere og myndigheder³.

I forhold til selvstændig erhvervsdrivende indgår oplysninger om f.eks. arten og omfanget af virksomheden, personlige arbejdsopgaver og arbejdstid, ansat arbejdskraft, virksomhedens omsætning, indtjening samt den årlige selvstændige erhvervsindtægt opgjort på grundlag af årsopgørelser fra SKAT⁴.

Ankestyrelsen offentliggjorde i december 2024 en principmeddelelse – principmeddelelse 32-24 – om dokumentation eller sandsynliggørelse af borgerens hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet. Principmeddelelsen fastslår, at det både er perioden for beskæftigelsen, og hvorvidt der er tale om fuldtidsbeskæftigelse eller mindre, der skal dokumenteres eller sandsynliggøres i forbindelse med opgørelsen af antal år som fuldtidsbeskæftiget. Principmeddelelsen fastslår også, at Seniorpensionsenheden skal foretage en konkret helhedsvurdering af sagens oplysninger for at vurdere, om omfanget af tilknytningen til arbejdsmarkedet er dokumenteret eller sandsynliggjort.

I nogle af sagerne, hvor spørgsmålet om beskæftigelseskravet blev behandlet, havde borgeren sendt oplysninger ind om yderligere beskæftigelse end den beskæftigelse, som alene fremgik af opgørelsen over indbetalte ATP bidrag på baggrund af beskæftigelse. I andre sager havde borgeren oplyst om yderligere beskæftigelse i Danmark eller i udlandet eller oplyst om beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende, uden at der var indsendt eller fremskaffet dokumentation herfor. I nogle sager havde hverken Seniorpensionsenheden eller Ankestyrelsen taget stilling til, om en anført beskæftigelsesperiode var dokumenteret eller sandsynliggjort, da borgeren uanset yderligere medregnet beskæftigelsestid ikke ville opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet på mindst 20 eller 25 års fuldtidsbeskæftigelse.

³ Bekendtgørelse om seniorpension, § 4

⁴ Bekendtgørelse om seniorpension, § 5

EKSEMPEL PÅ STADFÆSTET SAG - UNDER 20 ÅRS BESKÆFTIGELSE

Borgeren havde indbetalt ATP-bidrag svarende til 5,1 års fuldtidsbeskæftigelse i perioden fra 1979 til 2022. Det fremgik af ATP-opgørelsen, at borgeren i en del perioder havde modtaget offentlig forsørgelse, som ikke medregnes ved opgørelsen af tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Borgeren havde i forbindelse med Seniorpensionsenhedens partshøring oplyst om arbejde hos en arbejdsgiver i over 10 år. Seniorpensionsenheden vejledte herefter borgeren om, at omfanget af hidtidig tilknytning til arbejdsmarkedet skulle dokumenteres eller sandsynliggøres, og at det kunne ske med udgangspunkt i fx ansættelseskontrakter, lønsedler eller lignende oplysninger fra arbejdsgivere. Borgeren indsendte ikke yderligere oplysninger om beskæftigelsen.

Ankestyrelsen vurderede, at borgeren ikke opfyldte betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet svarende til sammenlagt mindst 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse. Der var ikke oplysninger i sagen, der kunne dokumentere eller sandsynliggøre yderligere tilknytning til arbejdsmarkedet end de perioder, der ifølge ATP-opgørelsen samlet svarede til 5,1 års fuldtidsbeskæftigelse. Der var således ikke oplysninger i sagen, der understøttede borgers oplysninger om arbejde i et omfang, der lå ud over de år, som allerede fremgik af ATP-opgørelsen fra pågældende arbejdsgiver, hvorfor Ankestyrelsen ikke kunne lægge det til grund.

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for, at Seniorpensionsenheden skulle indhente indkomstoplysninger fra Skattemyndigheden, da der ikke ud fra sagens oplysninger var en formodning om, at det ville kunne føre til et andet resultat i sagen. Borgeren manglede ca. 15 års fuldtidsbeskæftigelse for at have mellem 20-25 års tilknytning til arbejdsmarkedet, og uanset om der kunne medregnes yderligere 10 års fuldtidsbeskæftigelse, ville borgeren således ikke samlet set have mellem 20-25 års tilknytning til arbejdsmarkedet. Ankestyrelsen stadfæstede derfor Seniorpensionsenhedens afgørelse.

Hvis borgeren har en arbejdsmarkedstilknytning svarende til 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse, kan betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet anses for opfyldt efter Seniorpensionsenhedens konkrete vurdering.

I vurderingen indgår karakteren og omfanget af arbejdet i nuværende og tidligere arbejdsforhold. Der kan lægges vægt på antal arbejdstimer, der oversteg mindstekravet på 27 timer ugentligt for indbetaling af fuldt ATP-bidrag sammenholdt med antal arbejdsår, og om borgerens helbredsforhold er påvirket efter mange års tilknytning til arbejdsmarkedet⁵.

I nogle af de stadfæstede sager, hvor borgeren havde en hidtidig tilknytning til arbejdsmarkedet på mellem 20 og 25 års fuldtidsbeskæftigelse tog Ankestyrelsen både stilling til, om der var dokumenteret eller sandsynliggjort yderligere beskæftigelse end den opgjorte, og til Seniorpensionsenhedens konkrete vurdering af, om betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet kunne anses for at være opfyldt. Det vil sige, den konkrete vurdering af, om det var karakteren af borgerens tidligere arbejde, der havde nedslidt borgeren, eller om borgerens helbredsforhold var påvirket efter mange års tilknytning til arbejdsmarkedet.

Andre sager handlede primært om den konkrete vurdering af, om betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet var opfyldt.

⁵ Bekendtgørelse om seniorpension, § 2, stk. 2

EKSEMPEL PÅ STADFÆSTET SAG – MELLEM 20 OG 25 ÅRS BESKÆFTIGELSE

Borgeren havde samlet set en tilknytning til arbejdsmarkedet svarende til 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse på baggrund af oplysningerne fra ATP-opgørelsen samt borgerens oplysninger og dokumentation for beskæftigelse i Polen og Tyskland.

Borgeren led af diabetes type 2 og venstresidig skulderneurit med mulig afklemningssyndrom. Det fremgik af journalnotat fra Arbejds- og Miljømedicinsk Ambulatorium, at debut af venstresidige skuldersmerter var i starten af marts 2022. Borgeren havde ikke skulderbelastende arbejde i Polen. I sit arbejdsliv havde borgeren haft fysisk krævende arbejde i perioder med skulderbelastende arbejde, men det vurderes ikke, at omfanget af skulderbelastende arbejde, specielt med relevant tidsmæssig sammenhæng til debut med skuldersmerter, havde et omfang, der begrundede mistanke om arbejdsbetinget lidelse.

Borgeren havde tidligere arbejdet som kontormedhjælper, kontor- og laboratoriemedhjælper, bademester og butiksmedhjælper i Polen og som kabelarbejder i Tyskland.

I Danmark havde borgeren tidligere arbejdet som fabriksmedarbejder med male- og slibeopgaver, betjening af maskiner på fabrik og lager samt pakkeriarbejde. Derudover havde borgeren arbejdet som trailermontør.

Ud fra sagens oplysninger vurderede Seniorpensionsenheden, at det ikke var dokumenteret eller sandsynliggjort, at borgerens hidtidige beskæftigelse havde påvirket udviklingen af venstresidig skulderneurit med mulig afklemningssyndrom. Enheden bemærkede, at borgeren ikke sås at have været tilstrækkeligt eksponeret for særligt skulderbelastet arbejde i en længere, sammenhængende årrække. Det var derfor ikke arbejdets karakter, der havde nedslidt borgeren.

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at tilsidesætte Seniorpensionsenhedens konkrete vurdering af, at borgeren ikke opfyldte betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vurdering af arbejdsevnen

Ankestyrelsen stadfæstede en stor del af de realitetsbehandlede sager om arbejdsevnevurderingen, hvor Seniorpensionsenheden havde givet afslag på seniorpension med den begrundelse, at borgerens arbejdsevne ikke kunne anses for varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job, fordi borgeren var helbredsmæssigt uafklaret.

Det indgår i vurderingen af, om arbejdsevnen er varigt nedsat, om der er yderligere udrednings- og behandlingsmuligheder, der kan bedre arbejdsevnen i større eller mindre omfang i forhold til det seneste job. Hvis der er relevante behandlingsmuligheder, som kan forbedre arbejdsevnen i forhold til det seneste job, kan det betyde, at arbejdsevnen ikke umiddelbart vil kunne anses for varigt nedsat.

I sagerne var der behov for yderligere udredning af helbredstilstanden og/eller der var relevante behandlingsmuligheder, som eventuelt kunne forbedre borgerens arbejdsevne i forhold til det seneste job. Arbejdsevnen kunne derfor ikke anses for varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job på afgørelsestidspunktet.

Vurderingen af arbejdsevne sker ud fra en helhedsvurdering af borgerens ressourcer og barrierer i forhold til arbejdsfunktionerne i det seneste job, men primært på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger. Andre oplysninger af betydning for borgerens aktuelle arbejdsevne bliver også inddraget i vurderingen⁶.

I andre sager var borgerens arbejdsevne varigt nedsat, men ikke i et sådant omfang, at borgerens arbejdsevne var nedsat til højst 15 timer om ugen i det seneste job.

Når en borger er i aktuel beskæftigelse over 15 timer om ugen i det seneste job, er der en formodning for, at arbejdsevnen ikke er nedsat til højst 15 timer om ugen. Formodningen kan afkræftes ud fra en konkret helhedsvurdering, hvor oplysninger om f.eks. omfanget af timetal, sygefravær, nedgang i arbejdstid, ændring af arbejdsopgaver er relevante for vurderingen af, om arbejdsevnen faktisk er nedsat til højst 15 timer om ugen, selvom borgeren er ansat med et højere timetal end 15 timer om ugen.

⁶ Bekendtgørelse om seniorpension, § 3, stk. 4

I nogle af de stadfæstede sager var borgeren i aktuel beskæftigelse over 15 timer om ugen i det seneste job, hvilket indgik i den samlede helhedsvurdering af, om borgerens arbejdsevne var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen.

EKSEMPEL PÅ STADFÆSTET SAG – VURDERING AF ARBEJDSSEVNEN

Borgeren led af plexus neuritis (inflammation i nervekompleks) og kroniske lænderygsmærter. En MR-scanning af lænderyggen viste tegn på diskusfrembulung i niveau L4-L5-S1 samt facetledsartrose i samme niveau. Borgeren havde daglige smerter.

Det seneste job var som teknisk medarbejder. Arbejdsopgaverne bestod i bestilling af håndværkere til de større ting, håndtering af møbler, opsætning af tavler og praktiske ting der skulle laves. Borgeren stod for koordinering af opgaverne og fordeling af opgaverne f.eks. maling. Derudover skulle borgeren slå græs, fælde træer, klippe hæk, fjerne sne og salte fortov/veje. Borgeren havde også maleropgaver, oprydningsopgaver og andet forefaldende arbejde.

Borgeren havde ikke været sygemeldt fra sit arbejde, men havde nogle skånehensyn på arbejdspladsen.

Seniorpensionsenheden vurderede, at borgerens arbejdsevne ikke varigt var nedsat til højst 15 timer om ugen i det seneste job som teknisk medarbejder. Enheden lagde vægt på, at borgeren aktuelt varetog sit arbejde 37 timer om ugen på trods af sine helbredsmæssige udfordringer.

Ankestyrelsen fandt, at der ikke var grundlag for at tilsidesætte Seniorpensionsenhedens skønsmæssige vurdering af sagen, og borgeren havde derfor ikke ret til seniorpension. Ankestyrelsen stadfæstede sagen med henvisning til Seniorpensionsenhedens begrundelse.

HJEMVISNINGER

Ankestyrelsen hjemviste 241 af de i alt 1.138 realitetsbehandlede sager i 2024. 185 ud af de 241 sager blev hjemvist, fordi Ankestyrelsen under sagernes behandling havde modtaget nye væsentlige oplysninger. I 2023 hjemviste Ankestyrelsen 77 af de realitetsbehandlede sager, hvoraf vi havde modtaget nye væsentlige oplysninger under sagernes behandling i 60 af sagerne.

De sager, som Ankestyrelsen hjemviste i 2024 fordelte sig udelukkende på sager, der handlede om enten beskæftigelseskravet eller arbejdsevnevurderingen. Langt størstedelen af de 185 hjemviste sager, hvor der var modtaget nye væsentlige oplysninger, handlede om arbejdsevnevurderingen.

Beskæftigelseskravet

Sager om beskæftigelseskravet udgjorde en mindre del af de 241 hjemviste sager.

I nogle af de hjemviste sager om beskæftigelseskravet modtog Ankestyrelsen under sagernes behandling nye oplysninger om borgerens beskæftigelse både i Danmark og i udlandet. Sagerne blev hjemvist, så Seniorpensionsenheden kunne forholde sig til de nye væsentlige oplysninger og foretage en ny vurdering af omfanget af borgerens hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet.

I andre af de hjemviste sager om beskæftigelseskravet vurderede Ankestyrelsen, at sagerne ikke var tilstrækkeligt oplyst til at vi kunne tage stilling til opgørelsen af omfanget af den hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet, eller at Seniorpensionsenheden ikke konkret havde forholdt sig til oplysningerne om borgerens beskæftigelse.

I en enkelt sag vurderede Ankestyrelsen på baggrund af en konkret helhedsvurdering, at det var sandsynliggjort, at borgeren havde været beskæftiget i udlandet. Sagen blev hjemvist, så Seniorpensionsenheden kunne tage stilling til omfanget af den sandsynliggjorte beskæftigelse og herefter vurdere, om borgerens hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet samlet set var mindst 25 års fuldtidsbeskæftigelse.

Ankestyrelsen hjemviste også nogle sager om opgørelsen af hidtidig tilknytning til arbejdsmarkedet som følge af beskæftigelse i selvstændig virksomhed. Flere af disse sager blev hjemvist, da sagerne ikke var tilstrækkeligt oplyst og begrundet til, at vi kunne tage stilling til omfanget af borgernes beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende. Der manglede f.eks. oplysninger om, hvordan overskuddet/underskuddet i virksomheden var sammensat eller oplysninger om offentlige forsørgelsesperioder. Nogle af sagerne blev hjemvist, da Seniorpensionsenheden ikke konkret havde forholdt sig til relevante oplysninger i sagen f.eks. oplysninger om borgerens arbejdstid i selvstændig virksomhed.

I en enkelt sag vurderede Ankestyrelsen, at Seniorpensionsenheden ikke havde begrundet afgørelsen tilstrækkeligt i forhold

til opgørelsen af borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet. Seniorpensionsenheden havde medregnet yderligere beskæftigelse end den fuldtidsbeskæftigelse, som fremgik af opgørelsen over indbetalte ATP-bidrag. Det fremgik dog ikke af begrundelsen, hvordan Seniorpensionsenheden havde beregnet/opgjort borgerens beskæftigelse for de pågældende år, som var medtaget i den samlede opgørelse af hidtidig tilknytning til arbejdsmarkedet. Seniorpensionsenheden skulle derfor bl.a. nærmere redegøre for beregningen/opgørelsen af borgerens beskæftigelse for de enkelte år, hvor der blev medregnet yderligere beskæftigelse end den, der var opgjort på baggrund af oplysningerne fra ATP.

EKSEMPEL PÅ HJEMVIST SAG – BESKÆFTIGELSESKRAVET

Borgeren havde i perioden fra 1995 til 1999 indbetalt til ATP svarende til 1 års fuldtidsbeskæftigelse.

Borgeren havde drevet et enkeltmandsfirma, og ved opslag hos Skattestyrelsen havde borgeren haft følgende overskud/underskud i virksomheden:

2000: Overskud på 50.378 kr.
2001: Overskud på 110.981 kr.
2002: Overskud på 120.908 kr.
2003: Overskud på 52.074 kr.
2004: Overskud på 22.259 kr.
2005: Overskud på 54.310 kr.
2006: Overskud på 39.514 kr.
2007: Overskud på 64.527 kr.
2008: Underskud på 15.974 kr.
2009: Underskud på 44.554 kr.
2010: Underskud på 60.636 kr.
2011: Underskud på 10.682 kr.
2012: Underskud på 6.388 kr.
2013: Underskud på 20.104 kr.
2014: Overskud på 7.991 kr.
2015: Overskud på 3.410 kr.

Borgeren havde indsendt årsopgørelser for årene 2016-2021, hvor borgeren havde haft følgende overskud/underskud i virksomheden:

2016: Overskud på 9.478 kr. (før AM-bidrag)
2017: Underskud på 95.271 kr.
2018: Overskud på 42.355 kr. (før AM-bidrag)
2019: Overskud på 33.965 kr. (før AM-bidrag)
2020: Overskud på 52.098 kr. (før AM-bidrag)
2021: Overskud på 78.564 kr. (før AM-bidrag)

Borgeren havde ifølge egne oplysninger arbejdet fuldtid som cykelhandler gennem alle årene.

Seniorpensionsenheden vurderede, at det ikke var tilstrækkeligt sandsynliggjort eller dokumenteret, at borgeren havde været fuldtidsbeskæftiget som selvstændig erhvervsdrivende i årene. Enheden havde lagt vægt på, at der var begrænset aktivitet i virksomheden gennem

samtlige år. Det var også indgået i Seniorpensionsenhedens vurdering, at borgerens oplysninger om ugentlig arbejdstid sammenholdt med indtægterne, ikke sandsynliggjorde fuldtidsbeskæftigelse gennem hele perioden.

Ankestyrelsen vurderede, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst og begrundet til, at vi kunne tage stilling til omfanget af borgerens beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var oplysninger i sagen om, hvordan overskuddet/underskuddet var sammensat, det vil sige, hvad overskuddet/underskuddet reelt var udtryk for herunder, hvordan det skulle vurderes i forhold til beskæftigelse som fuldtid eller deltid. Der blev også lagt vægt på, at Seniorpensionsenheden ikke konkret havde forholdt sig til, hvilken betydning det havde for vurderingen af, i hvilket omfang tilknytning til arbejdsmarkedet som selvstændig erhvervsdrivende var sandsynliggjort eller dokumenteret, at borgeren ifølge ATP-opgørelsen ikke havde modtaget offentlige forsørgelsesydelse i årene. Sagen blev derfor hjemvist til fornyet behandling i Seniorpensionsenheden.

Ankestyrelsen vurderede i en af de hjemviste sager, at det var sandsynliggjort, at borgeren havde været beskæftiget i udlandet herunder også, at det var sandsynliggjort, at der var tale om fuldtidsbeskæftigelse i relation til reglerne om seniorpension. Når beskæftigelsesperioden blev medregnet i opgørelsen af borgerens hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet var denne sammenlagt over 25 års fuldtidsbeskæftigelse, og borgeren opfyldte derved beskæftigelseskravet. Vi kunne dog ikke ud fra de foreliggende oplysninger afgøre, om borgeren opfyldte de øvrige betingelser og havde ret til seniorpension. Sagen blev derfor hjemvist. Ankestyrelsens afgørelse var derfor ikke en ændring, selvom borgeren fik ret i sin klage over Seniorpensionsenhedens afgørelse om beskæftigelseskravet.

En enkelt hjemvist sag handlede alene om den skønsmæssige vurdering af, om betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet var opfyldt, da borgeren havde en arbejdsmarkedstilknytning svarende til 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse.

EKSEMPEL PÅ HJEMVIST SAG – 20-25 ÅRS BESKÆFTIGELSE

Seniorpensionsenheden havde opgjort, at borgeren samlet set havde 21,8 års tilknytning til arbejdsmarkedet.

Borgeren led af stressudløst depression og belastningsreaktion.

Borgeren havde tidligere arbejdet som; butiksassistent, pædagogmedhjælper, husassistent, dagplejer, omsorgshjælper, servicehjælper, biblioteksassistent, kundeservice medarbejder og rengøringsassistent.

Seniorpensionsenheden gav afslag på seniorpension, fordi borgeren ikke opfyldte betingelsen om en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet. Enheden lagde bl.a. vægt på, at der ikke var oplysninger om, at det arbejde, som borgeren havde varetaget i sin beskæftigelsesperiode, var af fysisk nedslidende eller psykisk belastende karakter. Borgerens helbredsmæssige udfordringer skyldtes ikke mange år på arbejdsmarkedet, men var derimod en følge af andre forhold herunder private forhold med en syg ægtefælle og børn med psykiske diagnoser. Seniorpensionsenheden vurderede på den baggrund, at der ikke var en sammenhæng mellem borgerens hidtidige arbejde og de aktuelle helbredsmæssige udfordringer, og at det derfor ikke var arbejdets karakter, der havde nedslidt borgeren.

Ankestyrelsen fandt, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst. Det fremgik af en journal fra psykiatrien i 2019, at borgeren havde en belastningsreaktion på baggrund af længerevarende belastninger både arbejdsrelateret og familiemæssigt. Ankestyrelsen vurderede, at der manglende lægelige oplysninger i sagen. Sagen blev derfor hjemvist til Seniorpensionsenheden til fornyet behandling.

Vurdering af arbejdsevnen

Størstedelen af de 241 hjemviste sager handlede om vurderingen af, om borgerens arbejdsevne var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job.

I mange af sagerne havde Ankestyrelsen under sagernes behandling modtaget nye oplysninger. Ankestyrelsen vurderede, at de nye oplysninger – enten i form af lægelige oplysninger eller andre relevante oplysninger om borgerens forhold – ud-

gjorde en væsentlig del af Seniorpensionsenhedens beslutningsgrundlag. De nye oplysninger kunne også give anledning til, at der skulle indhentes yderligere oplysninger i sagerne. Sagerne blev derfor hjemvist til fornyet behandling, og Seniorpensionsenheden skulle herefter tage stilling til oplysningerne og inddrage disse i enhedens konkrete helhedsvurdering af borgerens arbejdsevne.

De helbredsmæssige oplysninger var i en del sager også utilstrækkelige i forhold til at kunne vurdere, om borgerens arbejdsevne var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i det seneste job. I sagerne var der kun sparsomme lægelige oplysninger om borgerens helbredstilstand. Der var også sager, hvor Seniorpensionsenheden ikke konkret havde forholdt sig til – eller nærmere undersøgt – relevante oplysninger i forhold til den konkrete helhedsvurdering af borgerens arbejdsevne i det seneste job. Sagerne blev derfor hjemvist, så Seniorpensionsenheden kunne indhente og nærmere undersøge borgerens helbredstilstand eller andre relevante oplysninger til brug for vurderingen af arbejdsevnen i det seneste job. Ankestyrelsens lægekonsulenter havde i forbindelse med sagsbehandlingen vejledt om de lægefaglige spørgsmål i nogle af de sager, som blev hjemvist på et utilstrækkeligt oplysningsgrundlag.

Andre sager drejede sig om vurderingen af borgerens seneste job af ca. 12 måneders varighed eller længere. I enkelte sager vurderede Ankestyrelsen, at borgerens arbejdsevne skulle vurderes i forhold til et andet job end det, som Seniorpensionsenheden havde vurderet, var borgerens seneste job. Seniorpensionsenheden skulle derfor nærmere undersøge og forholde sig til borgerens helbredsmæssige begrænsninger og konkret vurdere arbejdsevnen ved at sammenholde beskrivelsen af arbejdsfunktionerne i det seneste job med en helhedsorienteret vurdering af arbejdsevnen. I andre sager kunne vi på det foreliggende grundlag ikke tage stilling til, hvad borgerens seneste job i relation til reglerne om seniorpension var. Der manglede således oplysninger i sagerne for at kunne identificere det seneste job.

Efter reglerne har borgeren ret til at afvise lægebehandling i form af operation, lægeordineret medicin eller lægebehandling af tilsvarende indgribende karakter. I så fald kan det ikke tillægges betydning ved vurderingen af borgerens ret til seniorpension. Enkelte sager blev hjemvist, da Seniorpensionsenheden ikke konkret havde forholdt sig til borgerens tilkendegivelse af, at borgeren ikke ønskede en operation. I en af sagerne havde Ankestyrelsen også modtaget nye væsentlige oplysninger, som Seniorpensionsenheden samtidig skulle forholde sig til.

EKSEMPEL PÅ HJEMVIST SAG – VURDERING AF ARBEJDSSEVNEN

Borgeren led bl.a. af lændesmerter og depression eller psykisk overbelastning. Seniorpensionsenheden gav afslag på seniorpension, da det blev vurderet, at borgerens arbejdsevne ikke var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job som pædagog.

Seniorpensionsenheden havde særligt lagt vægt på, at borgeren aktuelt var i behandling for depression eller overbelastning, og at borgeren var under yderligere udredning i forhold til ryg- og bækkensmerter. På den baggrund vurderede Seniorpensionsenheden, at borgerens tilstand på nuværende tidspunkt ikke kunne anses for at være stationær, og at der med behandling i form af psykologsamtaler samt eventuelt medicinsk behandling måtte forventes en bedring af funktionsniveauet og dermed arbejdsevnen. Borgeren indsendte yderligere helbredsmaessige oplysninger i forbindelse med klagen. Seniorpensionsenheden fastholdte i genvurderingen, at der fortsat var behov for udredning i forhold til, om det kunne være anden underliggende årsag til forværringen af de psykiske gener og afklaring af, om der kunne være yderligere behandlingsmuligheder, der kunne bedre borgers aktuelle funktionsevne.

I forbindelse med Ankestyrelsens behandling af sagen indsendte borgeren nye oplysninger i form af en psykiatrisk vurdering og et arbejdsmedicinsk notat. Det fremgik bl.a. heraf, at borgerens psykiske helbredstilstand fortsat var meget belastet, og at borgerens symptomer fandtes at være fuldt foreneligt med udbrændthed. Der blev ikke peget på udestående behandlingsmuligheder, der ville kunne bedre borgers funktionsevne.

Ankestyrelsen vurderede, at de nye oplysninger udgjorde en væsentlig del af Seniorpensionsenhedens beslutningsgrundlag, hvorfor enheden skulle tage stilling til sagen igen. Sagen blev derfor hjemvist til fornyet behandling. Seniorpensionsenheden skulle konkret forholde sig til de nye oplysninger om borgerens helbredstilstand, og eventuelt nærmere undersøge denne. Seniorpensionsenheden skulle dernæst foretage en konkret vurdering af borgers arbejdsevne i forhold til det seneste job.

ÆNDRINGER

I 2024 ændrede Ankestyrelsen 46 af de 1.138 realitetsbehandlede sager fra Seniorpensionsenheden. Ankestyrelsen ændrede Seniorpensionsenhedens afgørelse i syv af de realitetsbehandlede sager i 2023.

De ændrede sager i 2024 handlede alene om vurderingen af borgerens arbejdsevne og om hvilende seniorpension.

Ankestyrelsen modtog i april 2024 en byretsdom i den første retssag på seniorpensionsområdet. Retssagen handlede om en arbejdsevnevurdering, hvor retten efter en samlet vurdering fandt det godtgjort, at borgerens reelle arbejdsevne varigt var nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til borgerens seneste job. Ankestyrelsens stadfæstelse af Seniorpensionsenhedens afgørelse om afslag på seniorpension blev således tilside-sat, da retten fandt, at der forelå et fornødent sikkert grundlag herfor. Vi genoptog herefter den konkrete sag og anerkendte, at borgerens arbejdsevne var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i det seneste job og tilkendte borgeren seniorpension.

I den konkrete sag var der oplysninger fra borgerens egen læge, der pegede på, at borgerens arbejdsevne var nedsat til højst 15 timer om ugen. I dommen blev det bl.a. bemærket, at Seniorpensionsenheden ikke havde fundet anledning til at inddrage klinisk funktion, ligesom Ankestyrelsen ikke havde benyttet sig af bistand fra lægekonsulenter i den konkrete sag. Rettens bemærkning medførte, at Ankestyrelsen øgede brugen af lægefaglig vejledning fra lægekonsulenter i 2024.

I de fleste ændrede sager om arbejdsevnevurderingen havde Seniorpensionsenheden vurderet, at der var yderligere udrednings- og behandlingsmuligheder for borgerens lidelser. I enkelte sager havde det indgået i Seniorpensionsenhedens vurdering af arbejdsevnen, at borgeren havde været i aktuel beskæftigelse.

Ankestyrelsens lægekonsulenter havde vejledt om de lægefaglige spørgsmål i 40 af de ændrede sager om arbejdsevnevurderingen. På baggrund af lægefaglige vurderinger af de helbredsmæssige oplysninger i sagerne - sammenholdt med sagernes øvrige oplysninger - vurderede vi ud fra en konkret helhedsvurdering, at borgernes arbejdsevne varigt var nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job. I mange af sagerne viste det sig, at der ikke var relevante udrednings- og behandlingsmuligheder, som ville kunne forbedre borgernes arbejdsevne i det seneste job. Ankestyrelsen ændrede enkelte sager om vurderingen af borgernes arbejdsevne uden lægefaglig vejledning fra lægekonsulenter.

En enkelt af de ændrede sager om seniorpension i 2024 handlede om hvilende seniorpension. Seniorpensionsenheden havde ikke vejledt borgeren tilstrækkeligt om muligheden for at anmode om at få gjort seniorpensionen hvilende. Ankestyrelsen vurderede, at der var en vis sandsynlighed for, at borgeren uden ugrundet ophold ville have anmodet Seniorpensionsenheden om at få gjort seniorpensionen hvilende pr. 1. august 2023, hvis borgeren havde været tilstrækkeligt vejledt i Seniorpensionsenhedens afgørelse af 17. juli 2023 om tilkendelse af seniorpension.

På baggrund af sagens karakter, herunder at Seniorpensionsenheden ikke skulle foretage en nærmere undersøgelse af, om borgeren opfyldte betingelserne for at få seniorpensionen gjort hvilende, var det Ankestyrelsens vurdering, at Seniorpensionsenheden ville kunne have truffet afgørelse om hvilende seniorpension inden udgangen af juli måned. Ankestyrelsen fandt, at borgeren skulle stilles som om, at Seniorpensionsenheden havde ydet korrekt og fyldestgørende vejledning, hvorefter seniorpensionen skulle have været gjort hvilende pr. 1. august 2023.

EKSEMPEL PÅ ÆNDRET SAG – VURDERING AF ARBEJDSEVNEN

En borger led bl.a. af HIV, knogleskørhed samt kroniske smerter i skuldre og fødder. Det fremgik af de helbredsmæssige oplysninger i sagen, at borgeren havde daglige smerter i leddene, begge skuldre, fødderne og ryg/nakke. Det primære symptom var udtalt træthed både fysisk og psykisk. Der var tale om kroniske lidelser uden behandlingsmuligheder og uden udsigt til bedring.

Borgerens seneste job var som syerske. Borgeren havde været ansat i perioden fra april 2013 til april 2023, og i de sidste år med en ugentlig arbejdstid på 32 timer.

Seniorpensionsenheden vurderede, at borgerens arbejdssevne ikke var varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i det seneste job som syerske. Enheden lagde i afslaget særligt vægt på, at borgeren havde været i stand til at varetage det seneste job i 32 timer om ugen frem til afskedigelsen i april 2023 på trods af de helbredsmæssige udfordringer, og at der lægeligt ikke var beskrevet en væsentlig helbredsmæssig forværring siden afskedigelsen.

I forbindelse med klagen oplyste borgeren, at den reelle ugentlige arbejdstid var langt under de 32 timer, og at de seneste år var præget af en del fravær og mange afkortede arbejdsdage som følge af helbredsproblemer. Sammen med klagen fremsendte borgeren en udtalelse fra borgerens tidligere arbejdsgiver, hvoraf det bl.a. fremgik, at arbejdsindsatsen i de senere år tiltagende var præget af borgerens helbredsproblemer i form af smerter i arme, skuldre, nakke, ryg samt ben m.m., og at borgeren flere gange om ugen måtte sendes hjem før arbejdsdagen sluttede.

På baggrund af sagens lægelige oplysninger og lægefaglig vejledning fra Ankestyrelsens lægekonsulent sammenholdt med sagens øvrige oplysninger, vurderede Ankestyrelsen, at borgerens arbejdssevne varigt var nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job. Borgeren havde derfor ret til seniorpension.

TENDENSER OG UDVIKLING I SAGERNE OM SENIORPENSION

Ankestyrelsen modtog i april 2024 dom i den første retssag på seniorpensionsområdet. Dommen har haft betydning for Ankestyrelsens sagsbehandling i sager om arbejdsevnevurderingen i form af et øget brug af vejledning om lægefaglige spørgsmål fra vores lægekonsulenter. Det har således medført, at Ankestyrelsen i 2024 ændrede væsentligt flere sager om seniorpension sammenlignet med antallet af ændrede sager i 2023.

I 2024 hjemviste Ankestyrelsen også væsentligt flere sager i forhold til i 2023. Langt størstedelen af de hjemviste sager skyldtes, at der var indsendt nye oplysninger, som udgjorde en væsentlig del af Seniorpensionsenhedens beslutningsgrundlag, hvilket også var tilfældet i 2023. I 2024 blev der dog i øvrigt også hjemvist flere sager end i 2023, og i nogle af disse hjemviste sager havde Ankestyrelsen fået vejledning om lægefaglige spørgsmål fra vores lægekonsulenter.

På baggrund af ovenstående har der været en stigning i omgørelsesprocenten i de realitetsbehandlede sager fra 5,4 i 2023 til 25,2 i 2025. Det har samtidig medført, at stadfæstelsesprocenten er faldet fra 94,6 i 2023 til 74,8 i 2024.

Ankestyrelsen har efter modtagelse af dommen været i dialog med Seniorpensionsenheden om sagsoplysningen i forhold til de helbredsmæssige forhold f.eks. ved inddragelse af klinisk funktion. Der er således en formodning for, at den øgede ændringsprocent i 2024 er udtryk for en midlertidig tendens. Da der fortsat verserer sager hos Ankestyrelsen, hvor Seniorpensionsenheden har truffet afgørelse inden dommen, vil tendensen også gøre sig gældende ind i 2025.

I 2024 har Ankestyrelsen kunnet stadfæste en del af sagerne med en henvisning til Seniorpensionsenhedens begrundelse for afgørelsen ligesom i 2023. Det har både været i sager om beskæftigelseskravet og i sager om arbejdsevnevurderingen. Ankestyrelsen har også fået lægefaglig vejledning hos vores lægekonsulenter i sager, som vi stadfæstede.

KAPITEL 5

Kritik af formelle fejl i sagsbehandling

Kapitlet indeholder nøgletal over antallet af sager, hvor Ankestyrelsen har udtalt kritik af formelle fejl i sagsbehandlingen hos Seniorpensionsenheden. Kritikken er desuden opdelt på de enkelte kritikemneord set over alle sager og også set i forhold til udfaldet af den sag, der blev udtalt kritik i.

Vi sammenligner også omfanget af kritik af formelle fejl i sagsbehandlingen i 2024 med de tilsvarende tal for 2023.

KRITIK AF FORMELLE FEJL I SENIORPENSIONS- ENHEDENS SAGSBEHANDLING

Ankestyrelsen udtalte kritik i 170 af de i alt 1.138 realitetsbehandlede sager fra Seniorpensionsenheden svarende til 14,9 procent. I de resterende 968 sager, svarende til 85,1 procent, var der ikke grundlag for at påtale formelle fejl i Seniorpensionsenhedens sagsbehandling.

TABEL 5.6 – KRITIK I REALITETSBEHANDLEDE SAGER 2024

	Antal	Procent
Sager uden kritik	968	85,1 %
Sager med kritik	170	14,9 %
I alt realitetsbehandlede	1.138	100 %

Note: Data trukket pr. 2. april 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

Tabel 5.7. viser udviklingen fra 2023 til 2024 i antallet af sager, hvor Ankestyrelsen udtalte kritik.

Andelen af sager, hvor Ankestyrelsen udtalte kritik af formelle sagsbehandlingsfejl er steget fra 2,1 procent i 2023 til 14,9 procent i 2024.

TABEL 5.7 – KRITIK I 2023 OG 2024

	Sager uden kritik		Sager med kritik	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2023	1.531	97,9 %	33	2,1 %
2024	968	85,1 %	170	14,9 %

Note: Data trukket pr. 2. april 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

Af de 170 sager, hvor Ankestyrelsen udtalte kritik, var 51 af sagerne stadfæstelser, 76 af sagerne var hjemvisninger og 43 af sagerne var ændringer.

Når Ankestyrelsen udtaler kritik af formelle fejl, men samtidig vælger at stadfæste Seniorpensionsenhedens afgørelse, skyldes det, at den formelle fejl ikke har haft betydning for den materielle vurdering af sagen, og/eller at Ankestyrelsen i sin egen behandling af sagen har rettet op på den formelle sagsbehandlingsfejl.

TABEL 5.8 – KRITIK I 2024 OPGJORT PÅ SAGSUDFALD

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Sager uden kritik	800	94 %	165	68,5 %	3	6,5 %
Sager med kritik	51	6 %	76	31,5 %	43	93,5 %
I alt realitetsbehandlet	851	100 %	241	100 %	46	100 %

Note: Data trukket pr. 2. april 2025. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

KRITIK FORDELT PÅ KRITIKEMNEORD

Når Ankestyrelsen registrerer en påtale af en formel sagsbehandlingsfejl, angiver vi samtidig, hvilken konkret sagsbehandlingsfejl, der er tale om. Vi har således en række kategorier, som den konkrete fejl indplaceres i. En enkelt sag kan godt registreres med flere typer af formelle sagsbehandlingsfejl.

Ankestyrelsen udtalte kritik i 76 af de realitetsbehandlede sager for Seniorpensionsenhedens manglende overholdelse af

tidsfrister. Seniorpensionsenheden skal træffe afgørelse om seniorpension senest seks måneder efter tidspunktet for modtagelsen af ansøgningen om seniorpension. I 75 af sagerne overholdte Seniorpensionsenheden ikke sagsbehandlingsfristen på seks måneder. I en af disse sager havde Seniorpensionsenheden heller ikke overholdt fristen på fire uger for at genvurdere sagen. Seniorpensionsenheden blev i yderligere en sag kritiseret for, at genvurderingsfristen på fire uger ikke var overholdt.

I 82 af de realitetsbehandlede sager blev der registreret kritik af, at Seniorpensionsenheden ikke havde overholdt undersøgelsesprincippet. I disse sager var der tale om et mangelfuldt oplysningsgrundlag. 40 af sagerne med denne registrerede kritik blev ændret, og resten blev som følge af et mangelfuldt oplysningsgrundlag hjemvist. Derudover blev der registreret kritik af, at Seniorpensionsenheden ikke havde overholdt undersøgelsesprincippet i yderligere 10 hjemviste sager, hvor der i disse sager også blev registreret kritik for en mangelfuld begrundelse. I syv af de hjemviste sager blev der alene registreret kritik for en mangelfuld begrundelse.

En del af de realitetsbehandlede sager, hvor der blev registreret kritik af undersøgelsesprincippet, havde sammenhæng med den afsagte byretsdom fra april 2024, hvor Seniorpensionsenheden ikke i de påklagede sager har kunnet taget højde for dommens resultat i forhold til oplysningerne om de helbredsmæssige forhold. Dommen har også betydet, at Ankestyrelsen har været nødt til at gøre øget brug af lægefaglig vejledning fra Ankestyrelsens lægekonsulenter i disse sager.

I en sag blev der registreret kritik for manglende akter, da Seniorpensionsenheden ikke havde medsendt alle relevante akter ved oversendelse af sagen til Ankestyrelsen, og i en anden sag blev der registreret kritik for manglende overholdelse af vejledningspligten.

TABEL 5.9 – KRITIK I 2024 FORDELT PÅ KRITIKEMNEORD UANSET SAGSUDFALD

	Antal	Procent
Akter	1	0,6 %
Begrundelse	17	10,0 %
Tidsfrister	76	44,7 %
Undersøgelsesprincippet (officialprincip)	92	54,1 %
Vejledningspligt	1	0,6 %
I alt	187	109,4 %

Note: Data trukket pr. 2. april 2025. Procent viser andelen af sager som har modtaget den givne kritik. Én sag kan modtage flere typer kritik, hvorfor procenterne summerer højere end 100. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem

OVERSIGT OVER KRITIKEMNEORD

Ingen kritik

- Der er ingen væsentlige sagsbehandlingsfejl.

Akter

- Alle akter er ikke indsendt.

Begrundelse

- Afgørelsen er f.eks. ikke begrundet, utilstrækkeligt begrundet eller først begrundet i genvurderingen.

Genvurdering mangelfuld

- Genvurderingen forholder sig f.eks. ikke i tilstrækkelig grad til klagepunkterne.

Habilitet

- Der er f.eks. ingen underskrift på afgørelsen.

Klagevejledning

- Der er fejl i klagevejledningen.

Meddelelse

- Afgørelsen er ikke meddelt borgeren.

Notatpligt

- Der er ikke taget tilstrækkeligt notat af oplysninger af betydning for sagen.

Partshøring

- Borger er ikke blevet partshørt, inden afgørelsen er truffet.

Partsrepræsentation

- Hvis f.eks. afgørelsen eller genvurderingen ikke har været sendt til partsrepræsentanten.

Tidsfrister

- Hvis f.eks. genvurderingsfristen ikke har været overholdt.

Undersøgelsesprincippet

- Sagen har ikke været tilstrækkeligt oplyst.

Vejledningspligt

- Der er ikke givet en korrekt og fyldestgørende vejledning.

BILAG 1

Ankestyrelsens principmeddelelse om seniorpension

Ankestyrelsen har i 2024 offentliggjort en principmeddelelse om seniorpension.

Principmeddelelsen handler om dokumentation eller sandsynliggørelse af ansøgerens hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet ved vurderingen af, om ansøgeren har en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet på sammenlagt mindst 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse.

Principmeddelelsen fastslår, at det både er perioden for beskæftigelsen, og hvorvidt der er tale om fuldtidsbeskæftigelse eller mindre, der skal dokumenteres eller sandsynliggøres. Seniorpensionsenheden opgør som udgangspunkt ansøgerens tilknytning til arbejdsmarkedet ud fra oplysningerne om indbetalte ATP-bidrag som følge af beskæftigelse.

Hvis ansøgeren indsender oplysninger om beskæftigelse, skal Seniorpensionsenheden vurdere, om oplysningerne dokumenterer eller sandsynliggør yderligere tilknytning til arbejdsmarkedet end den, der er opgjort ud fra oplysningerne om indbetalte ATP-bidrag. Hvis de indsendte oplysninger om beskæftigelse ikke i sig selv er tilstrækkelige til at dokumentere eller sandsynliggøre omfanget af tilknytningen til arbejdsmarkedet, kan det give anledning til, at Seniorpensionsenheden skal oplyse sagen yderligere.

Seniorpensionsenheden kan anmode ansøgeren om at skaffe de nødvendige oplysninger. I så fald skal Seniorpensionsenheden vejlede ansøgeren mere præcist om, hvilke oplysninger der skal skaffes og evt. hvordan. Seniorpensionsenheden skal dog tage stilling til, om enheden i den konkrete sag selv skal indhente oplysningerne. Seniorpensionsenheden kan ikke anmode ansøgeren om at skaffe oplysninger, som enheden selv er - eller burde være - i besiddelse af.

Principmeddelelsen fastslår også, at Seniorpensionsenheden skal foretage en konkret helhedsvurdering af sagens oplysninger for at vurdere, om omfanget af tilknytningen til arbejdsmarkedet er dokumenteret eller sandsynliggjort.

Ankestyrelsens principmeddelelse 32-24 om seniorpension og dokumentation eller sandsynliggørelse af tilknytning til arbejdsmarkedet

[Søg efter principmeddelelser — Ankestyrelsen](#)